

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Modis, quibus illegitimi Ordinum & Beneficiorum capaces fiunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

Cleric. excom. ministr. n. 3. & Navar-
rus Manual. cap 27. n. 194.

ARTICULUS II.

De Modis, quibus il-
legitimi Ordinum & Bene-
ficiarum capaces fiunt.

SUMMARIUM.

7. Horum illi capaces quatuor modis
evadunt.
8. I. Naturales Matrimonio parentum.
9. II. Quicumque Professionis,
10. Aut votorum Religiosorum emis-
sione:
11. Licet postea ejiciantur vel dimit-
tantur à Religione.
12. Novitiatus non legitimat ad Or-
dines:
13. Professio quoque non ad prelaturas:
14. Sed solum ad beneficia Religionis
simplicia,
15. Et verisimiliter ad curata habilem
reddit.
16. Illegitima monialis in Abbatissam
Et. eligi,
17. Seclusò privilegio, non potest.
18. III. Rescriptò Apostolicò.
19. IV. Dispensatione Pape,
20. Et ex privilegio aliquando inferio-
rum prelatorum.
21. Episcopi ad Ordines minores & be-
neficia simplicia,
22. Non tamen ad omnia,
23. Etiam cum illegitimis occultis di-
spensant.
24. Dispensatio in defectu natalium ac-
cipienda strictè;
25. Ut, ad Ordines etiam sacros obten-
ta, non extendatur ad beneficia:
26. Nisi ea simplicia sint.

27. ad clericatam obtenta proficit ad
obtinendam pensionem:

28. De Jure tamen potius, quam Ca-
ria stylo.

29. Exprimenda in supplicatione super
natalium defectu.

Quantumvis justorum natalium
defectus irregularitatem, et
Ordinibus & beneficiis Ecclē-
siasticis removemem, inducat:
non desiderantur tamen & Jure prohibi-
tusque recepti quatuor modi sunt, qui-
bus illorum capaces illegitimi fiunt.

Et primò quidem per subleques
Matrimonium parentum, c. 1. & 1. Ta-
ta 6. Qui Filii legit, quò tamen modo
non indiscriminatim omnes, sed natu-
rales duntaxat sive ii, inter quorum pa-
rentes conceptionis vel saltem nativita-
tis, aut inter hanc & illam medio
quo tempore nullum impedimentum
rimens intercessit, & matrimonium con-
sistère potuit, ita legitimi evadunt: ut
ad Ordines, beneficia & dignitates Ecclē-
siasticas quascunque, exceptò duntaxat
S. R. E. Cardinalatu, sine dispensatione
valeant promoveri, ut Lib. 4. tit. 17.
art. 2. toto explicatiùs tradetur.

Secundò, per Religionis à seculo
postolica approbatæ Professionem, can.
1. dist. 36. & hic c. 1. in Decretales trans-
lato ex Concilii Pictaviensis can. 9. caput
tenor est, Ut Filii Presbyterorum & ce-
teri ex fornicatione nati ad sacros Ordi-
nes non promoveantur: nisi aut mona-
chi fiant aut in congregatione Canonica
regulariter viventes. Quà exceptione
non solum naturales, sed spurios quo-
que Religionis professione ad sacros Or-
dines legitimi, liquet ex verbis, Ut Fi-
lii Presbyterorum: qui verè spurii sunt,
hòc ipsò; quòd inter eorum parentes
propter alterius vetum Continentiæ Cos-
lense

lenne matrimonium, neque natiuitatis neque conceptionis neque intermedio aliquo tempore consistere potuerit, ut *cit. cit. 17. n. 4.* dicitur.

10. Eadem, quæ Professio solennis, illegitimos ad sacros Ordines legitimandi vi pollent vota Religionis substantialia, post Novitiatus biennium edita in Societate JESU; quod, licet simplicia sint, ea tamen emittentes evadant veri Religiosi, ex *Constitutione Gregorii XIII. quæ incipit Ascendente edita 8. Calend. Junii 1584.* Religiosorum autem generaliter omnium sacræ Ordinationi natalium defectus non obstat, *cit. can. 1. & c. 1.* cujus summa generalis est, *Illegitimus non ordinatur, nisi religiosus fiat*, Sanchez *Lib. 5. Moral. cap. 5. n. 13.* & Barbosa *in c. 1. cit. n. 3.* Hæc fati certa.

11. Dubium autem est primò, an hujusmodi votis & professione, ex natalium defectu orta ad Sacros Ordines inhabilitas ita tollatur; ut illis editis effecti religiosi sacros Ordines suscipere & in susceptis ministrare sine dispensatione valeant etiam, postquam è Religione ejecti aut dimissi sunt. Ratio dubitandi est; quod in talibus cesset causa, quæ ad Ordinationem & ministerium sacrum sunt habitati, ut locus sit *arg. c. Cum cessante 60. de Appell.* & sicut Novitii, privilegii à Clemente IV. indulti vigore, à censuris reservatis absoluti, in eas reincident, sic etiam Religionis votorum simplicium aut solennium emissionem habilitati ad sacros Ordines in irregularitatem reincident ipsa ejectione vel dimissione; ut neque sacros Ordines suscipere, neque ministrare in susceptis valeant sine dispensatione.

Verum, quia hæc in irregularitatem reincidentia fundamentum in Jure ullum non habet: imò istius textus, ex natalium defectu ortam, & Sacrorum Ordinum receptioni usque obstantem irregularitatem

tem Religiosi Status assumptione tolli, statuunt absolute, à Religione post edita ejus vota substantialia ejectis vel dimissis sacrorum Ordinum usum & receptionem, etiam sine dispensatione, permissam, defendunt Suarez *disp. 50. de Censur. s. 5. n. 14. cit. Sanchez n. 14. & Barbosa in c. 1. cit. n. 2.* quod, sicut irregularitas, sic etiam in eam reincidentia locum non habeat, nisi Jure sit expressa, *arg. c. Is qui 18. pr. de Sentent. excom. in 6.*

Neque in contrarium facit instantia Novitii, absoluti à censuris reservatis; quia in has solummodo reincident, si è Novitiatu egrediatur vel dimittatur: non etiam, si è Religione ejiciatur vel dimittatur post professionem aut vota Religiosa, edita post jam expletum tempus probationis: & si etiam post professionem aut vota illa emissa ejectus vel dimissus in censuras reincidenter, ex reincidentia hac perperam argueretur ad reincidentiam in irregularitatem, ullò Jure non expressam, *arg. pr. cit.*

Magis in speciem, re ipsa etiam non urget Regula *c. Cum cessante cit.* quod in dimisso & ejecto cesset favor status Religiosi, qui causa est sublata irregularitatis; quia ista sublata non est intuitu perseverantiae, sed assumptionis status Religiosi, & in quoddam præmium heroici illius actus, quò religionis substantialia vota emittens renuntiavit seculo rerumque suarum omnium, atque ipse etiam voluntatis proprietate se abdicavit, *can. Non dicitis 12. q. 1. & c. Si Religiosus 27. de Elect. in 6.* qui actus cum effectu fortitus jam sit, secuta ejectione vel dimissione non cessat causa sublata irregularitatis; ut locus amplius non sit Regula *c. Cum cessante cit.*

Dubium secundò est, an illegitimus sacræ Ordinationis capax evadat ipso in gressu in Novitium; nam & huic, imò
U u u ; ei aliquan-

ei aliquando præmitti olim solitæ educationi in monasterio & habitu Religionis, ad sacros Ordines legitimandi vim adstruit Rodriguez *Tom. 1. Regular. q. 13. art. 4.* eâ ductur ratione; quod propositam irregularitatem respectu sacrorum Ordinum tollendi vis à DD. tribuatur Religionis ingressui: cujus nominis in materia favorabili quandoque recepta significatio lata, cum etiam Novitiatum & ejusmodi educationem comprehendat, ab irregularitate illa, sicut professi, sic etiam, qui in Religione saltem intuitu professionis cum tempore emittendæ educantur, & multò magis Novitii liberi erunt, ut non obscure insinuat *c. 1. cit.* textu, illegitimos à sacris Ordinibus removente, *Nisi aut monachisiant vel*, ut Novitii, & quicumque in monasteriis & habitu Religionis educantur, *in Canonica congregatione regulariter vivant.* Verùm hæc posteriora verba ideò solum addita sunt, ut *c. cit.* dispositione, sicut monachos, sic etiam Canonicos & clericos Regulares affici, insinuaretur, ut in *c. cit.* Ant. de Butrio *n. 1.* & Panormitanus *num. 2.* notant.

Quare propositam irregularitatem delendi vim solis votis Religionis substantialibus, non etiam Novitiatui & ejusmodi educationi competere, cum Navarro *Comment. 2. de Regular. n. 6.* Soto in *4. dist. 25. q. 1. art. 3.* Maiolo *Lib. 1. de Irregularit. cap. 8. n. 10.* & *cap. 17. n. 2.* & aliis DD. plerisque rectè docent *citt.* Suarez & Sanchez, uterque *n. 12.* cum propter *can. 1. dist. 56.* quò presbyterorum filii ad sacra ministeria solummodo admittuntur, *Si in Cenobio aut in Canonis religiosè probati fuerint conversati.* hoc est, prævia probatione monachi vel canonici Regulares facti; tum verò; quòd Religionem ingressus Jure quis dicatur solum per Professionem aut vota Religio-

nis substantialia legitime emissa, ut colligitur ex *Aurb. Ingressi C. de SS. Eccl. leg. can. Quia ingrediensibus 7. can. Si quæ mulier 9. pr. 19. q. 3.*

Dubium tertium est, an Professus & vota Religiosa illegitimum habitum reddant ad obtinenda beneficia Regularia. Ad hujusmodi prælaturam eum habilem non reddi, exploratum est; eum ab his dignitatibus removeatur *c. 1. cit.* verbis, *Prelatusnes verò nullatenus habeant.*

Quin illegitimos, sicut clericos Sculares, sic etiam ingressos Religionem à beneficiis, tam simplicibus quam curatis, Jure remotos, existimat Suarez *c. 1. n. 15.* quòd *c. 1. cit.* expresse ad sacrorum Ordines sint habitati: subiecta verò exceptio prælaturarum minima fuerit necessaria, & solummodo appositæ tollendam de iis omnem dubitationem non ad insinuandum, illegitimos Religionem ingressos à solis prælaturis remove veri. Sed melius cum Navarro *ad hanc Rubr. Consil. 3. à n. 2.* Lessius *Lib. 2. de J. & J. cap. 41. n. 75.* Sanchez *c. 1. cap. 5. n. 10.* & Fagnanus in *c. cit. n. 10.* Religiosos illegitimè natos beneficiis & administrationibus saltem Manualibus, ad nutum revocabilibus & animarum curam annexam non habentibus, præfici sine dispensatione posse, defendunt; quòd *c. cit.* à solis prælaturis, & *c. fin.* à solis dignitatibus personalibus & parochialibus curatis beneficiis arceantur.

At, licet hæc Opinio recepta & in praxi, à Jure tamen nihil aliud numerum sentire videtur Palao *rra. 16. disp. 2. p. 8. n. 9.* illos à curatis quoque beneficiis non arceri sustinens; quòd Religiosos illegitimos, sicut quoad administrationem & beneficia simplicia, sic etiam quoad curata, prælaturis inferiora, *c. 1. cit.* in materia exceptio patrocinetur, & *c. fin. cit.* non adverteretur. Prius; quia *c. 1. cit.* ad-

Et exceptio est de folis prælaturis, sine ulla aliorum beneficiorum & administrationum etiam curatarum mentione: exceptio autem, licet sit contra Regulam, & huic in excepto casu vim & effectum adimat: eam tamen in casibus non exceptis firmet, arg. l. Cum Prætor 12. pr. ff. de iudiciis & l. Quæsitum 12. §. 4. V. Nam qui ff. de Instr. vel Instr. leg. ut, quod in excepto prohibitum est, in non exceptis casibus permittitur, intelligatur juxta illud M. T. Ciceronis, Si exceptio facit, ne liceat, ibi necesse est licere, ubi non est exceptum, Orat. pro Balbo. Decius in c. Cum dilecta 4. de Confirmat. util. n. 6. & Tufchus Practic. V. Exceptio concl. 422. à n. 1. cum, qui quadam eximit, de cæteris accuratius cogitasse videatur, l. Cum Prætor cit. & l. Nam quod 4. §. fin. ff. de Pen. legat. Cum ergo c. 1. cit. inserta exceptio de folis prælationibus sit, absque ulla aliarum administrationum beneficiorum Regularium, etiam curatarum, mentione, illegitimi Religionem professi ea consequi sine dispensatione valebunt. Posterius; quia c. fin. cit. exaudiendum est de clericis Secularibus; cum enim eò Regularium mentio non fiat, ne c. 1. cit. folas prælationes excipiendò, illegitimos Regulares ad beneficia & administrationes admittenti, adversetur, ejusque correctionem inducat, c. fin. cit. dispositio à beneficiis Secularibus, de quibus apertè folis loquitur, ad Regularia trahenda non est.

16. Dubium quartò & controversia inter DD. est, an defectus natalium etiam obstat fœminis, evehendis ad Abbacias vel Prioratus; id enim cum Rodriquez quæst. cit. art. 21. negant Miranda de Monial. q. 6. art. 3. conclus. 1. & Portell. Dub. Regul. V. Abbatissa n. 6. Primò; quòd professio Religiosa omnem maculam humanam detergat, Novell. 5. pr. & propterea, sicut in viris tollit inhabilita-

tem ad Ordines ex defectu Natalium provenientes, sic feminas illegitimè natas, ut in ipsis aliquid operetur, habiles reddere saltem debeat ad obtinendos Prioratus & Abbacias. Secundò; quòd c. 1. cit. illegitimos à Prælaturis repellentis dispositio de folis filiis, SS. Ordinum per se capacibus, loquatur atque insuper sit odiosa: proindè ad filias Ordinum pœnino incapaces, extendenda non sit, arg. Reg. Odiæ 15. in 6. Tertio; quòd Abbacia & Prioratus Monialium non sint veræ prælaturæ; cum non habeant Ecclesiasticam jurisdictionem; & quia illis non incumbunt multa, quæ ex officio præstanda sunt prælatis viris, minor in illis, quàm in his aptitudo requiratur. Ita & verisimiliter isti.

Sed veriùs, etiam feminas illegitimè procreatas, specialibus Ordinum privilegiis seclusis, Abbatiarum & Prioratum sine dispensatione capaces non esse, cum Glossa in §. Sanè tit. V. Canonica Joan. Andr. ibid. n. 6. Panormit. in c. Cum in cunctis n. 6. in fine, cum cæteris antiquioribus ferè omnibus & plerisque RR. in c. 1. cit. docent Barbosa n. 8. & Fagnanus n. 38. Moventur ratione; quòd illegitimi Religionem professi arceantur ab omni dignitate seu Prælatura, c. 1. cit. Abbatissarum autem & Priorissarum officium, etsi in rigore non sit, venire tamen soleat nomine Prælaturæ; cum prælationis officio fungatur in omnibus, quorum fœminæ sunt capaces: eorumque munus pro dignitate habeatur, c. Indemnitatibus 43. §. Verùm ibi, Ut à dignitate dejiciatur adeptæ, de Elect. in 6. Quæ ratio & doctrina non parùm confirmatur in primis S. Congreg. declaratione, ei favente, teste Donato Tom. 4. Prax. Regul. Tract. 7. quæst. 37. n. 15. deinde pro ipsa stante & recepta consuetudine, teste Palao cit. p. 8. num. 12. & demum argumentorum, contra eam militantium, solutione.

lutione. Et postremum quidem corrui ex dictis.

Primi autem vis exigua est, cum; quia Jura illegitimos facilius habitant ad Ordines, quam ad praelationes, per textum *v. 1. cit.* ab hac eos disertè repellentis: tum verò, quia Professio illegitima, licet non ad Prælaturas, ad cætera tamen omnia, quorum mulier Professa sive Monialis est capax, habilem reddit, Sanchez *vit. cap. 5. n. 19.*

Magis urget, sed contrarium etiam non persuadet secundum; quia *c. 1. cit.* sub masculino etiam foeminiuum concipi, patet in primis; quòd lege etiam poenali, de masculis loquente, foeminas comprehendit, tradat Decius in *l. Famina 2. ff. de R. J. n. 110.* præsertim, ubi est eadem ratio, sicut timor imitationis incontinentiæ paternæ non minùs in foeminis, quam in viris, locum habet: Deinde ex eo; quòd Sixtus V. in Constitutione, contra illegitimos edita, specialiter addat; quòd eam extendi nolit ad foeminas: quò tacitè innuit, eas de Jure, nisi expressè exciperentur, comprehendendas: Et denique, quòd *c. cit.* dispositio specialiter favorabilis sit statui Religioso: cujus dignitati & rectæ gubernationi consulit, dum illegitimos removet ab ejus Prælaturis, Palao *cit. num. 19.*

17. Dixi tamen, *Seclusis privilegiis;* et si enim de Jure communi illegitimis Monialibus ad Abbatis promovendis opus sit Postulatione & dispensatione Papæ: & ex facultate à Gregorio XIV. indulta, super Natalium defectu cum ipsis S. Poenitentia in utroque Foro dispense, teste Fagnano *l. cit. n. 51.* vi tamen privilegiorum Monachi Cassinenses, uti etiam Generales & Provinciales Ordinum Mendicantiũ, cum sibi subjectis ad Abbatis & similes Monialium præfecturas dispensant, ut idem *n. 52.* & ante ipsum refe-

runt *cit.* Rodriguez *art. 22.* & Sanchez *num. 20.*

Tertiò Ordinum, beneficiorum & dignitatum Ecclesiasticarum capaces illegitimi sunt Rescriptò Papæ, ipsos per absolutam legitimationem justis Natalibus restituentis, ut *Lib. 4. Tit. 17. art. 1. totò* tradetur.

Quartò, Dispensatione: inter quem & præcedentem, illegitimos Ordinum & beneficiorum capaces reddendi, modum præcipuè differentia intercedit; quòd Rescriptò natalium defectus, in eoque mandata inhabilitas, quoad omnes effectus tollatur, & persona integro statu restituitur, *l. Quaris 3. ff. de Natal. rescrip. Dispensatione* verò, defectu illo & inhabilitatis radice remanente, illegitimus procreatus in ordine ad aliquos tantum effectus, *vg.* ad Ordines & beneficia Ecclesiastica obtinenda, instar legitimi habetur, Ant. de Butrio in *c. Per venerabilem 19. Qui filii legit. n. 16.* Covarruv. *de spons. p. 2. cap. 5. §. 8. n. 1.* Suarez *cit. l. 1. n. 7.*

Dispensare autem cum illegitimis quibuscunque, ad effectus Ecclesiasticos quoscunque, Papam posse, res est omnino indubitata. De Jure etiam communi Ordines sacros & beneficia Secularia contra, & multò magis ad praelaturas aliquas dignitates Ecclesiasticas & personarum dispensantibus, pro dispensatione ad Papam recurrendum, ex *c. 1. cit. c. fin. c. 1. n. 6.* desumitur & ex communi aliorum sententiarum tradunt Garcias de Benef. *p. 7. cap. 2. n. 53.* & Barbosa de Officio Episc. *alleg. 45. n. 29. Communi,* inquam, quia specialiter Jure ad ista dispensandi facultas aliquando competit illò inferioribus; sic enim vi privilegii Apostolici, à Sixto IV. Ordinibus Mendicantibus indulti, cum illorũ Religiosis ad praelaturas Regulares dispensare valent ipsorum Superiores: quam facultatem à Sixto V. revocata Gregorius XIV.

§1. **Tit. XIV. Constit.** quæ incipit *Circumspecta* 1590. edita, ita restituit; ut dispensatio cum subditis suis à dictorum Ordinum prælatis fieri saltem possit in Capitulo Generali vel Provinciali, ut patet ex tenore *Constitutionis à cit. Miranda. q. 19. art. 3.* relatæ. Eandem illegitimos ad qualibet officia, gradus & dignitates admittendi facultatem Societati JESU indulserunt & confirmârunt idem Gregorius *Constit.* quæ incipit *Exponi* 30. Augusti 1591. & Paulus V. *Constit.* quæ incipit *Adjunctis* 1. Decemb. 1606. editis, & à Donato *cit. Praxis Tom. 2. p. 1. tract. 3. q. 26. n. 12. & 14.* allegatis.

Episcopus autem saltem confirmatus (sede vacante Capitulum, uti etiam alii prælati, jurisdictionem quasi Episcopalem in certo territorio obtinentes, Suarez *cit. f. 5. n. 6.*) cum illegitimo quocunque ad Ordines minores & simplex beneficium dispensat, *cit. c. 1. n. 6.* etiamsi huic accessorie unitum sit curatum, v.g. Ecclesia parochialis; quia accessorium sequitur naturam sui principalis, *Reg. 42. in 6. Gonzalez in Reg. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 7. n. 18. & Barbosa alleg. cit. n. 24.*

§2. Excipienda tamen sunt, & Episcopi dispensatione obtineri ab illegitimo nequeunt Primò beneficia simplicia, Ordinem sacrum requirentia, Glossa *in c. 1. cit. V. Tale & ibi Francus n. 8.* saltem ex fundatione, privilegio vel statuto, ipsius Episcopi juramento, vel à sede Apostolica confirmato, Azor *p. 1. Instit. lib. 6. cap. 3. q. 15. & Barbosa alleg. cit. n. 30.* Secundò, canonicatus Cathedralis, saltem Jure Novo S. Synodi Tridentinæ, illis omnibus sacrum Ordinem annectentis, *Seff. 24. cap. 12. de Ref. nisi forte is, cui ejusmodi canonicatus esset conferendus, ex dispensatione sacris Ordinibus jam esset initatus, vel ad eos suscipiendos habitatus, Garcias cit. cap. 2. n. 65. & 68. & Lessius Lib. 2. de l. l. cap. 34. n. 86.* Tertio,

beneficia simplicia plura, *arg. c. 1. cit.* cujus textus, ad non curatum dispensationem permittens Episcopo, utitur numero Singulari: cui exceptioni locus saltem est, cum ad clerici sustentationem congruam sufficit Unum, *cit. Garcias n. 50. & Azor q. 12.* Ex hæcenus dictis

Dubium oritur de illegitimo occulto: quocum ad majores Ordines & beneficia etiam curata dispensare Episcopum posse, cum nonnullis tradunt Avila *p. 7. de Censur. disp. 3. dub. 7. & Diana p. 3. tract. 1. Miscell. resol. 21.* quòd ex una, in irregularitatibus ex delicto occulto (exceptò homicidio voluntario) ortis & ad forum contentiosum non deductis dispensandi facultatem ei concesserit S. Synodus Trident. *Seff. cit. cap. 6. de Ref.* ex altera verò parte, irregularitas ex defectu natalium orta sit ex delicto occulto parentum. Verùm alii cum illegitimis occultis, ad dictos Ordines & beneficia curata dispensandi facultatem Episcopis concessam, negant cum Navarro *Manual. cap. 27. n. 194. Ugolino de Irregularit. cap. 44. §. 2. num. 4.* Suarez *cit. f. 5. num. 5. & Laiman Lib. 1. Tract. 5. p. 8. cap. 5. num. 2.* Rationem reddunt; quòd irregularitas ex occulto delicto illa tantùm censetur, quæ orta est ex delicto ipsius irregularis, & non ex alieno: & propterea ea, quæ afficiuntur illegitimis, ex defectu, non ex delicto occulto, ortis accenseatur: & merito; quia hæc potius provenit ex nota & indecentia, quam filius contrahit, quòd natus sit ex parentibus matrimonio non conjunctis, quàm ex istorum peccato, prout constat ex eo; quòd etiam contrahatur ab eo, cujus parentes soluti in ejus procreatione ob defectum libertatis, ex furore, amentia &c. provenientem, non peccaverunt, ut cum Coninck *disp. 18. dub. ult.* advertit Laiman *cit. n. 2.* qui tamen Episcopo cum illegitimo, ad sacros Ordines bona fide

X x x promo-

promoto, ut in his ministret, dispensandi facultatem non negandam, ex *can. fm. 9. 9. 2.* non male desumit cum Navarro *Consil. 4. hōc Tit. n. 2.*

64. Dubium secundū est de dispensatione super natalium defectu impetrata, an interpretationem exigit strictam, vel latam admittat. Ratio dubitandi oritur à paritate facultatis dispensandi & legitimisationis factæ rescriptō: quarum utramque latæ interpretationis patientem esse, communis sensus est DD. Sed paritas non est; quia dispensatio, hōc ipsō; quod exorbitet à Jure communi, quod relaxat, *c. 1. cit. 9. Ille verb.* odiosa: contra dispensandi facultas; quod Juri communi directè non adversetur, & concernat salutem plurimorum, quibus aliās, si pro dispensatione ad Curiam Romanam esset recurrendum, magnæ expensæ & molestiæ subeundæ essent, atque insuper tertio non præjudicet, ideōque gratia & beneficium sit Principis, favorabilis sit: sicut etiam est legitimatio; quod natalium integra & plena restitutio sit. Unde, licet istæ latam patiantur, in illa tamen in dubio strictam tantum interpretationem admitti, eum *cit. Covarruvia cap. 9. §. 8. n. 5. & Molina Trad. 2. de J. & J. disp. 173. n. 3. docent Laiman in c. 1. cit. n. 3. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 21.*

Quare etiam à Papa impetratā dispensatio Primò ad Ordines, non de sacris, sed minoribus tantum est intelligenda, Gloſſa in *c. Literas 14. V. Ordinari* & Barbosa *cit. alleg. 45. n. 4.* Et, quæ data est ad Ordines sacros, extendenda non est ad beneficia, nisi fortè ad simplex; quod illis initiato de beneficio provideri Jura mandent, *c. Proposuit 6. ubi Laiman n. 1.* Secundò, dispensatus ad beneficium generaliter, non hōc ipsō ad curatum, & probabiliter etiam ad canonicatum Cathedralē, dispensatus censetur, Rebuff.

in Praxi Tit. de Dispensat. super defectu Natal. n. 47. & 51. & Laiman in c. cit. n. 5. Tertio, vi dispensationis ad dignitates vel personatus, aut ad beneficia quæcunque imò etiam ad dignitates impetratæ, obtineri nequeunt dignitates curatæ, Rebuff. *Tit. cit. n. 51. & Azor cit. Lib. 6. cap. 3. q. 9.* Quarto dispensatio ad dignitates curatas, ad principalem in Collegiata, aut principali proximam in Ecclesia Cathedrali; & ad dignitates quascunque concessa, ad Cardinalatum vel Episcopatum: & ad hunc data ad Archiepiscopatum extendi non potest; hæc enim dignitates, juxta sylum Curie & propter suam excellentiam, specialiter exprimentæ sunt, & generali concessione non comprehenduntur, *arg. Reg. 1. in 6. Rebuff. n. 86. Barbosa allegat. cit. n. 14. & cit. Pirrhing n. 22.*

Dubium tertio & ancipitis resolutionis nis controversia est, an dispensatio concessa ad Ordines, ad beneficia Ecclesiastica porrigatur. Negativam cum Penon. in *c. Literas 14. n. 6.* indiscriminatum propugnant Lambertini. *de Jure Canon. lib. 2. p. 1. q. 7. art. 13. n. 5. Gonzales in Reg. 8. Gloss. 13. n. 97. Garcias. 1. de Benef. cap. 5. n. 71. Barbosa de Offic. Episc. alleg. 45. n. 6.* & apud hos alii, pro telelegantes sylum Curie Apostolicæ sine Dataria, illegitimis dispensatis ad Ordines, speciales dispensationes ad beneficia concedentis. Rationem reddunt; quod dispensatio, tanquam Juris communis relaxatio, odiosa strictæque interpretationis, & ab effectu uno ad alium trahenda non sit, præsertim, si is ab expresso diversus sit, & verborum propriè acceptorum tenore non comprehendatur, *arg. c. 1. §. fm. in 6. ut dictum tit. 2. n. 172.* Cum ergo inhabilitates, ad Ordines & beneficia Ecclesiastica, ex defectu natalium concessæ, effectus omnino diversi & separabiles sint.

des sint, dispensatione ad Ordines inhabilitas ad obtinenda beneficia, etiam simplicia duntaxat, sublata non intelligitur. Affirmativam contrà, & vigore dispensationis ad Ordines, beneficium simplex, conferri solitum clericis minoribus, obtineri posse, in c. *Postulasti* 27. de Rescriptis, sustinent Anton. de Butr. Imola n. 4. Felin. n. 10. Anchoran. in c. *fin. in 6. not.* 1. Saà V. *Dispensatio* n. 14. Sayrus de *Consur.* lib. 6. cap. 11. n. 21. & quidam alii, eà præcipuè ducti ratione; quòd, si illegitimè natus, vi dispensationis initiatus Ordinibus minoribus, ad beneficium simplex obtinendum habilis non esset, congruà sustentatione aliunde deficiente, mendicatò vivere cogetur, contra *can. Diaconi* 23. V. *Mendicat.* dist. 93.

Mihi, licet posteriori huic præferenda Opinio prior, seclusò tamen Curia stylo media via tenenda, & cum Sanchez Lib. 8. de *Matrim. disp.* 1. n. 27. Laiman in c. 1. cit. in 6. n. 6. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 22. utrique Opinioni aliquid tribuendum videtur beneficiò distinctionis inter dispensationes; ut beneficium simplex sine alia dispensatione consequi valeat illegitimus, vi dispensationis promotus ad Ordines majores: non etiam minoribus duntaxat initiatus; quòd clericus per majores duntaxat, non etiam per minores Ordines statui Ecclesiastico & servitio divino perpetuò & irrevocabiliter mancipetur; atque idcirco illis sive majoribus Ordinibus initiato de beneficio providendum sit ex dispositione Juris communis, c. *Episcopo* 4. de *Præbend.* c. e. Si *Episcopus* 37. eadè Rubr. in 6. etiam si illegitimè sit natus, c. *Proposuit.* 6. V. *Ceterum hic;* ut, cum altari serviat, de Altari vivat, c. *Cum secundum* 16. de *Præbend.* & cum Ordinis dedecore mendicare vel sordidum aliquem quæstum exercere non cogatur, contra V. *Mendicat.* cit.

& decretam S. Synodi Trident. *sess.* 21. cap. 2. pr. de *Ref.*

Neque his adversatur Regula, de dispensationis stricta interpretatione; quia illa tam strictam non exposcit; ut, super impedimento ad effectum aliquem obtenta, non afficiat & comprehendat effectum, qui, licet ab expresso diversus sit, ex Juris tamen dispositione alterum consequi debet, ut ab eo illicitè separetur: sicut per *text. cit.* collatio beneficii saltem simplicis consequi debet sacram Ordinationem, cit. Felinus n. 11. Covarruvias p. 2. de *Sponsal.* cap. 8. §. 10. in *fine, cit.* Sanchez n. 23. & non obscure implet Barbosa dispensationem ad connexa & accessoria extendi, & interpretationem à communi Jure recipere, asserens *alleg.* 33. n. 9. juxta dicta *cit. Tit.* 2. n. 173.

Dixi tamen, *seclusò stylo Curia seu Dataria;* cum utique, si ista cum illegitimis, Apostolicæ dispensationis vigore Sacerdotiò aliòve sacro Ordine initiatis, ad beneficia simplicia non solum dispensare ad instantiam, sed illis de hujusmodi beneficiis provisiones factas sine dispensatione invalidas decernere solita sit, in praxi ab eo recedendum non sit; quòd stylus Curia faciat Jus, c. *Quàm gravi* 6. de *Crim. falsi,* & Dataria Papæ mentem declaret, ejusque loquentis vox & mentis oraculum sit, Cassador. *Decis.* 2. de *Union.* n. 2. cit. Gonzalez *Gloss.* 63. à. n. 58. & Conrad. *Prax. dispens.* *Apostol.* lib. 2. cap. 1. n. 36.

Dubium quartò est, an illegitimus 27. ad clericatum promotus capax sit Pensionis. Qua in re eum pensionis Laicalis esse capacem, communi DD. suffragiò est receptum; quòd, cum hujusmodi pensionis capax sit quisvis laicus, non appareat ratio, sufficiens ad clerici illegitimè nati ab ea remotionem, Garcias *cit.* cap. 5. n. 119. Si pensio Ecclesiastica, & illegitimus ad clericum.

X x x 2

clericatum promotus sit, eum, sicut beneficii, sic & pensionis de Jure incapacem, censent Gigas de Pension. q. 13. Navarrus Consil. 61. ad hanc Rubr. n. 3. & Garcias cit. n. 119. quòd secundum stylum Curia incapax beneficii porrigatur ad Ecclesiasticam pensionem. Eum verò istius incapacem, asserunt Palæot. de Norbis cap. 58. à n. 4. cit. Gonzalez Gloss. 5. §. 5. n. 24. varias Rotæ decisiones allegans, Majorius de Irregul. lib. 1. cap. 10. n. 3. & Zerola Prax. Episc. V. Ordo §. 4. quòd ex justorum natalium defectu orta irregularitas de Jure inhabilem tantum reddat ad Ordines & beneficia, c. 1. c. Literas 4. bte & c. 1. in 6. pensio autè propriè beneficii non fit, & ab isto apertè distinguitur c. Quamvis 4. ibi, Non in pensionibus, sed beneficiis Ecclesiasticis volumus providere, de Prebend. in 6. & à Concilio Trident. Sess. 21. cap. 2. de Reformat. & beneficii appellatione non veniat, præsertim in materia, ut irregularitatum est, odiosa, Felin. in c. Ad audientiam 31. de Rescript. pr. Francus in c. Quamvis cit. n. 2. Selva de Benefic. p. 1. q. 3. n. 11. Garcias cap. 5. cit. n. 3.

38. Ex duabus his Opinionibus prior quidem tutior: tuta tamen etiam, & communibus Juris Regulis magis consentanea est posterior: à qua non deterret contrarius Stylus Dataria & Cancellaria Apostolica; quia ad has recursum illegitimo, ad clericatū jam promoti, non necessarium, evincunt à cit. Gonzalez relatæ complures decisiones supremi Papæ tribunalis sive Rotæ Romanæ: quæ in una Legionensi 10. Octob. 1577. difertè tenuit, illegitimum Ecclesiasticæ pensionis obtinendæ incapacem non esse, nisi ratione clericatūs; quod ad hunc non admittatur, nisi per viam dispensationis super natalium defectu obtentæ: per hanc autem ad clericatum admittum alia di-

spensatione non indigere, ut consequenti pensionem, fere sicut infans eā opus non habet, postquam ad clericatum per viam dispensationis est admittus; quòd pensionis incapax solummodo fuerit ob defectum clericatūs, ex ejusdem Rotæ decisionibus apud Corradum Prax. Dispens. Apost. Lib. 3. cap. 1. n. 18.

Porro, ut super natalium defectu ad Ordines & beneficia impetrata dispensatio subreptionis vitiò non laboret & careat effectu, in supplicatione pro ea exprimenda sunt, quæ Jus aut stylus Curia exposcit, per tradita Tit. 3. n. 47. ut sint qualitates & circumstantiæ, quæ dispensationem reddunt difficiliorem, v. g. an Ordines majores vel minores; an beneficium, pro quo obtinendo vel retinendo dispensatio petitur, simplex vel curatum, seculare vel Regulare; an canonicus Cathedralis, personatus, dignitas vel prelatura sit; an illegitimus Orator ex communicatione simplici vel ex adulterio, incestuoso aut sacrilego concubitu, sive ex parentibus solutus vel ex eorum uno vel utroque conjugato, ex primo, secundo, vel ulteriore consanguinitatis vel affinitatis gradu conjunctis, ex cognatis spiritualibus vel legalibus, ex uno vel utroque solenni Continentiæ voto obstrictus sit natus, Felin. in c. Pofulasti 27. de Rescript. n. 2. Menoch. de Arbitr. c. 16. n. 3. & Corrad. cit. cap. 1. n. 3. hujusmodi enim qualitates & circumstantiæ, factum sive natalium defectum turpiorem & dispensationem difficiliorem reddentes, si reticerentur, dispensatio Oratori non prodesset; quòd earum expressio de forma ipsaque substantia sit Apostolica dispensationis, juxta dicta cit. Tit. 3. num. 83.

19 (0) 86

ARTICUL